

Vorbereid naar de strafrechter

Jouw werkboek voor de voorbereiding, de zitting en de volgende stap

LEES / REGEL / BEWAAR

Begin bij de dagvaarding

Een dagvaarding vermeldt welk feit je wordt verweten en waar en wanneer de zitting is. Lees alle pagina's, ook de achterkant. Bewaar de envelop en noteer hoe en wanneer je de dagvaarding kreeg.

Regel dit op tijd

- ☐ Stuur de dagvaarding naar je advocaat. Geen advocaat? Zoek tijdig hulp; bespreek ook kosten en eventuele gesubsidieerde rechtsbijstand.
- ☐ Vraag om een tolk als je Nederlands niet goed begrijpt. Laat ook een beperking of noodzakelijke aanpassing weten.
- ☐ Controleer of je dossier compleet is. Meld ontbrekende stukken en vragen ruim voor de zitting aan je advocaat.

Mijn zitting

Datum / tijd / rechtbank

Parketnummer / advocaat

Kun je niet komen?

Bespreek direct een verzoek om uitstel. Alleen de rechter beslist. Een verzoek betekent nog geen toestemming om weg te blijven.

Wie doet wat in de rechtszaal?

Dit is het gebruikelijke verloop van een inhoudelijke strafzitting. Een regiezitting of pro-formazitting heeft een ander doel. Vraag vooraf welk soort zitting je hebt.

Van opening tot laatste woord

- 1 Opening en beschuldiging**
De rechter controleert je gegevens en licht je rechten toe. De officier van justitie vertelt welk strafbaar feit je wordt verweten.
- 2 Onderzoek van de zaak**
De rechter bespreekt het dossier en stelt vragen. Eventuele getuigen en deskundigen worden gehoord. Ook jouw persoonlijke omstandigheden kunnen aan bod komen.
- 3 Standpunten en verdediging**
De officier geeft een oordeel over bewijs en straf. Dit is de eis. Daarna voert je advocaat, of jijzelf, de verdediging. Er kan een reactie over en weer volgen.
- 4 Laatste woord en uitspraak**
Jij krijgt als verdachte het laatste woord. Je hoeft daarvan geen gebruik te maken. De rechter vertelt daarna wanneer de uitspraak volgt.

Je mag om uitleg vragen

Begrijp je een vraag of woord niet? Zeg dat. Je hoeft vragen over de verdenking niet te beantwoorden. Overleg vooraf met je advocaat hoe je van je zwijgrecht gebruik wilt maken.

Ook mogelijk aanwezig

De griffier legt vast wat er gebeurt. Een slachtoffer kan een schadevergoeding vragen en heeft soms spreekrecht. Bij een openbare zitting kan publiek aanwezig zijn.

Bereid je verhaal zorgvuldig voor

Bespreek met je advocaat welke punten relevant zijn en welke stukken je vooraf wilt laten indienen. Schrijf je vragen op. Je hoeft geen uit je hoofd geleerd verhaal te houden.

Onderwerpen voor je advocaatgesprek

- ☐ Welke beschuldiging en stukken begrijp ik nog niet? Waar ben ik het wel of niet mee eens?
- ☐ Zijn er ontbrekende stukken of onderzoekswensen? Bespreek die vroeg; er kunnen termijnen gelden.
- ☐ Klopt een eventuele schadeclaim volgens mij? Welke onderbouwing ontbreekt of moet worden gecontroleerd?
- ☐ Zijn werk, opleiding, inkomen, schulden, zorg voor anderen of gezondheid van belang? Verzamel alleen relevante bewijsstukken.
- ☐ Is er hulp of begeleiding gestart? Neem bewijs van afspraken mee als je advocaat dat zinvol vindt.

Drie punten die ik wil bespreken

Mijn belangrijkste vraag over de zaak

Mijn persoonlijke omstandigheden en bijbehorende stukken

Wat wil ik met mijn advocaat bespreken over het laatste woord?

Houd feiten en wensen apart

Vertel wat je werkelijk weet. Zeg het als je iets niet zeker weet. Stem geen verhalen af met andere betrokkenen. Bespreek stukken en getuigen via je advocaat.

Een praktische afspraak voor die dag

Controleer de bezoekeninformatie van jouw rechtbank. Plan reistijd, de veiligheidscontrole en een mogelijk langere wachttijd mee. Spreek af waar en wanneer je je advocaat ontmoet.

Mijn meeneemlijst

- ☐ Geldig identiteitsbewijs en de dagvaarding.
- ☐ Contactgegevens van advocaat en rechtbank, plus route en afgesproken aankomsttijd.
- ☐ Je vragenlijst en de stukken die je volgens afspraak nodig hebt.
- ☐ Noodzakelijke medicatie; overleg vooraf over medische behoeften of beperkingen.
- ☐ Afspraken voor opvang, werk en een contactpersoon voor na de zitting.

Moet ik persoonlijk komen?

Bij volwassenen is aanwezigheid meestal niet verplicht. De rechter kan je aanwezigheid wel bevelen; voor bepaalde ernstige zaken geldt een verschijningsplicht als je vastzit. Laat jouw situatie controleren. Blijf je weg, bespreek dan uitdrukkelijke machtiging van je advocaat. De zaak kan anders buiten jouw aanwezigheid worden behandeld.

Jonger dan 18?

Zolang je minderjarig bent, moet je in beginsel zelf naar de zitting. Voor je ouder met gezag of voogd gelden bij de inhoudelijke behandeling ook regels over aanwezigheid. Maak hierover afspraken met je jeugadvocaat.

Onze afspraak

Ontmoetingsplek / tijd / wie waarschuwen bij vertraging?

Na de uitspraak: leg de vervolgactie vast

Vraag wat precies is beslist, wanneer je de schriftelijke beslissing krijgt en wat je nu moet doen. Vraag uitleg over iedere straf, voorwaarde en eventuele schadevergoeding.

Bespreek een rechtsmiddel direct

Hoger beroep kan vaak binnen 14 dagen na de uitspraak. Mogelijkheid en startdatum hangen af van je zaak. Laat die direct controleren door je advocaat of de griffie. Wacht niet op de post.

Mijn vervolgafspraak

Uitspraakdatum / wat is beslist?

Rechtsmiddel / einddatum / gecontroleerd door

Wie doet wat en wanneer controleren we ontvangst?

Bewaar het overzicht

Schrijf ook op wanneer een volgende zitting of uitspraak volgt. Bewaar brieven en ontvangstbewijzen samen. Een vraag aan de griffie is op zichzelf geen ingesteld hoger beroep.

Bronnen en gebruik

01 Rechtspraak · Strafrechtelijke procedure

[rechtspraak.nl](#) >

02 Rechtspraak · Rechten als verdachte

[rechtspraak.nl](#) >

03 Rechtspraak · Hoger beroep strafzaak

[rechtspraak.nl](#) >

04 Rechtspraak · Jeugdstrafrecht

[rechtspraak.nl](#) >

Algemene informatie, geen beoordeling van jouw zaak. Bronnen gecontroleerd op 17 oktober 2026; nog niet beoordeeld door een strafrechtadvocaat. Regels kunnen veranderen. Versie 1.0. Vul dit document lokaal in en bewaar het veilig. Er is geen verzendknop. Bewaar eerst een kopie en controleer na het opslaan of je antwoorden zijn bewaard.